

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/16. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnštvu je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnštvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašnju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Nemški šolnik o nepotrebnih nemških srednjih šolah.

Na letošnjem nemško-avstrijskem srednješolskem zborovanju (deutsch-österreich. Mittelschultag) o velikinoči na Dunaju je deželni šolski nadzornik dr. Pawlitschek iz Černovic v svojem referatu: „Ungesundes an unseren Schulverhältnissen“ govoril tudi o prenapoljenosti srednjih šol. Med vzroki te prenapoljenosti navaja nacionalno tekmo, ki v deseti novih šol vidi najboljši dokaz o zmožnostih političnih strank. Dr. Pawlitschek pravi (glej „Oesterreichische Mittelschule XXIV. Jahrgang, V. und VI. Heft“, stran 404 in 405) sledeče:

„Poglejmo si bližje nastanek marsikaterih nove srednje šole. Naše politične stranke so skoro brez izjeme nacionalne stranke in pri njih je politična dogma, da morajo dobiti šole v svojo oblast. Iz teh izide naraščaj, ki bo zavzel boljše, vodilna mesta v narodu in družbi. Tako se danes ne le ljudske, ampak tudi srednje šole smatrajo za važne strateške postojanke, kot narodne trdnjave, ki se morajo vpostaviti na najvažnejših krajih. Med vodji strank je torej nastala prava dirka za doseg srednjih šol. Ako se n. pr. poslanec stranke A zmagovalno vrne k svojim volilcem z novo srednjo šolo, ki jo je izsilil od vlade, da s tem dokaže moč svojega vpliva, že zahtevajo poslanci stranke B tudi srednjo šolo, ki seveda mora biti urejena po njihovih željah. In če dosežeta A in B svoje šole, ne sme zaostati tudi stranka C in tako se lahko zgodi, da majhna kronovina dobi v teku enega leta tri nove srednje šole.

Dosega nove srednje šole pa je šele prvi korak politikov. Drugi korak je napolnitev zavoda, da se pred svetom dokaže, kako nujno potrebna je bila ta šola za dotične kraje. Daleč na okoli se dela propaganda za novi zavod. Ne vpraša se za željo posameznih dečkov po izobrazbi. Lov za učenci sega včasih celo preko mej dotične kronovine in se ne izogne niti najrevnejšim kmečkim kočam, da le nova šola dobi impozantno število učencev. Vsakovrstne obljube staršem morajo pomagati; obljublja se lahek sprejem in lahko napredovanje, stanovanje v dijaških domih, oproščanje šolnine, štipendije in denarne podpore, pred vsem pa sijajna bodočnost dečkov, ki bodo potem lahko pomagali staršem, bratom in sestram. Če pa se kmalu po otvoritvi I. razreda pokaže, da se z dobljenim dijaškim materijalom da preklicano malo opraviti, se takoj zahtevajo pripravljajni razredi, ki so torej navadno dokaz nesposobnosti privabljenega dijaštva.“

Tako pravi dober poznavalec avstrijskega nemškega srednješolstva in opozarja na veliko nevarnost za državo, ki si v takih nepotrebnih šolah z ogromnimi stroški vzgaja nesposoben duševni proletarijat. Da pri tem ne ostaja sredstev za nadarjene sinove nemških narodov, to je druga škoda za državo, a neznana nemškemu deželnemu šolskemu nadzorniku. Sicer pa je njegova kritika kakor nalašč prikrojena v nepotrebne nemške srednje šole s še manj potrebnimi pripravljajnimi razredi, kakor so v Celju, Ptuj, Beljaku, Kočevju, Ljubljani, Gorici, Trstu, Pulju itd. Saj je res nezasišano, da ima 100.000 priseljenih in pri ljudskem štetju falzificiranih Nemcev na Spodnjem Štajerskem, Kranjskem in Primorskem celih 13 nemških srednjih šol in v njih blizu 2000 dijakov, tako da pride povprečno na 50 Nemcev v teh krajih po en srednješolski dijak, dočim pri Slovencih pride en srednješolec šele na 320 prebivalcev. Ali so znabiti Nemci v naših krajih tako ženijalni in za študije nadarjeni? Tudi lov na dijake za te nemške srednje šole je dr. Pawlitschek drastično, toda resnično opisal. Treba je le pogledati v letna izvestja nemških zavodov v naših krajih in se vidi takoj, da so dijaki pritepeni iz cele monarhije.

Nemški profesorji, udeleženci tega zborovanja, so svojemu nadzorniku živahno pritrjevali. Ali bodo tudi izvajali konsekvence in s temi nepoklicanimi nemškimi dijaki postopali strogo, kakor zahtevajo predpisi, o tem pač dvomimo, vsaj kolikor se to tiče naših Schrautzerjev, Peerzov in njihovih vrednih tovarišev. Kajti če nemški profesorji teh nepotrebnih nemških srednjih šol odklonijo vse nesposobne dijake, potem so te šole v kratkem času prazne in nemški profesorji brez kruha. Zato bo pač njihovo ogorčenje le teoretično in država bo še dalje zdrževala teh nepotrebnih 13 srednjih šol, kar stane na leto okoli 1 1/2 milijona kron!

Kaj pa pravijo k temu slovenski državni poslanci pri proračunski debati v državnem zboru?

Iz slovenskih krajev.

Iz Rudnika. (Rudniška nezavedna banda.) Poročilo o nezavedni laži, ki jo je prinesel „Slovenec“ na dan volitev v Rudniku, odgovarjam le toliko, da župniku nasporna stranka ni bila popolnoma nič dogovorjena z nezavedno „bando“, ampak naspornito je res, da je nezavedna „banda“, ko je videla, da v prvem razredu propade, začela naše može voliti, češ: tako jih bomo

zmešali, kar se jim pa ni posrečilo, čeprav so imeli po 2 ali po 3 pooblastila. V prvem razredu je „banda“ popolnoma propala. Kar se tiče volilcev iz Ljubljane, pripominjamo le toliko, da je rudniška občina lahko ponosna nanje, seveda so to taki volilci, ki se ne dajo komandirati, taki pa tudi niso, da bi „farje žrli“, kakor poroča „Slovenec“, ker bi morali biti strašno debeli, če bi „požrli“ n. pr. rudniškega župnika, ki ima čez 100 kil. Kar se tiče grošev, mislimo, da je rudniški župnik k njim bolj nagnjen, ko marsikdo drugi. Tudi bo treba drugič one volice bolj pripraviti za volitve, kakor dosedaj, da ne bodo prišli z 2 ali 3 pooblastili. Za tako stvar bosta pač imela župnik in mešetar z biki dovolj časa. Najboljše je, da se jih spremeni v „Orle“ pa bodo „zavedni. Lojzek, Lojzek, kaj bo pa zdaj itd. Nič, g. župnik ne jokajte, rajši si kako pomagajte. Sicer bi bilo najlepše, da ostane vsak pri svojem poklicu: vi študirajte pridige, namesto da iščete pooblastila okrog kmetič, drugi naj pa z biki kupčujejo, namesto da po 14 dni okoli agitirajo, ali pa naj gredo po drva, da se jim ne bo treba izgovarjati, kje so bili. Toliko za zdaj. Imamo še dosti mastnega za vsak slučaj.

Iz Zagorja ob Savi. Umor v Zagorju. V nedeljo zvečer se je zgodil tu grozen zločin. Anton Grčar, posestnik in gostilničar v Zagorju občespoštovan in miroljuben človek je hotel odstraniti iz svoje gostilne nekega razgrajca. Toda ta ga je tako silno zabodel v prsa, da je čez nekaj minut umrl. Ubijalec je Peter Mutnik, steklobrusec iz Toplic. Vedne hujskarije od strani delavskih voditeljev rodijo pri nas slabe sadove, malo več poduka pri večinoma nevednemu delavstvu bi bilo bolj na mestu. — Orožnikom pa kličemo v spomin, da ni njih dolžnost, samo šele po storjenem kaznjivem dejanju nastopiti, marveč da morajo tudi izgrede in neredi kateri so navadno povod kaznjivim dejanjem, v kalu zatreji, kar bi se bilo v tem v slučaju lahko zgodilo. Tudi na prepovedano orožje, dalje na one, kateri nosijo samokrese brez orožnega lista bi bilo treba bolj gledati. Okr. glavarstvo pa naj ne izdaja pretepačem orožnih listov, marveč naj jim iste odvzame.

Iz Novega mesta. Kar počenja sedaj gosp. katehet na novomeški gimnaziji, že presega vse meje. Postavil je, kakor se govori po mestu, iz vsakega razreda po enega dijaka, ki naj pazijo med mašo, ali ima vsak knjižico, da bere iz nje, ali pride vsak dijak po pravem času v cerkev. Ako se ne zgodi po njegovi volji, posebno če pride le par sekund prepozno, tedaj pa gredo hitro vsi klerikalni „majorji“, kakor jih imenujejo

dijaki, h katehetu denuncirajo, on pa hitro ž njim v razrednico. . . No, to je pa gotovo vse po disciplinarnem redu, ki dijakom za-ukazuje prijateljstvo in prijaznost drug do drugega! To je ljubezen naših klerikalnih dijakov! To so oni, ki vedno povdarjajo kolegijalnost med dijaki! Ako pa dijak iz njegove garde gre brez dovoljenja na „žeganje“, ne da bi bil pri skupni šolski maši, se samo ob sebi razume, da se mu nič ne zgodi. Toda dijaki upam, da ne bodo več molčali. Vsem enako pravico! Nekaj pa bi svetoval g. katehetu: Bolje bi bilo, da bi se raje malo bolj brigal za gđ. sestro, ker bi bilo zanjo prav dobro, da bi se dvignila vsaj za eno stopnjo svoje etike. Saj vendar gotovi organi enako govore, da bi šla raje v kak zavod, da ji ne bo treba loviti pisarčkov po ulicah in letati kot burja od ogla do ogla. Tam bo vsaj gotovo, da se ji bo vsak dan kak ponudil. . . In sprejeli jo bodo gotovo radi. Vsak naj najprej pomede pred svojim pragom! Pa tudi g. profesor zgodovine, naj nikar preveč ne zaupa na svojo in na moč svojih klerikalnih kolegov!

Novomeščan.

Splošni pregled.

Potni list med Avstrijo in Srbijo.

Uradni list poroča, da je potni list med Avstrijo in Srbijo odpravljen.

Konstitucija v kneževini Monaco.

Med knezom Albertom in med prebivalci Monaka vlada popolno sporazumljenje. Knez je pristopil na vse zahteve konstitucije. Prebivalstvo je konstitucijo z navdušenjem pozdravilo.

Rusija.

Ministrstvo notranjih zadev je predložilo dumi zakon o nakupovanju zemljišč od strani tujcev v kijevski, podolski in volhinski guberniji. Nepravoslavni naseljenci in njih moški potomci ne smejo po tem zakonu kupovati posestev in zemljišč izven mestnih rajonov teh gubernij. Zakon je naperjen proti Poljakom, tudi proti ruskim Poljakom.

Ruske izpremembe v poslaništvih.

Piše se iz ruskih krogov, da bo imel obisk ruskega carja pri cesarju Viljemu v Potsdamu svoj pomen za poslaništva. Berlinski poslanik Osten-Sacken bo vpo-kojen, na njegovo mesto pride Satiščev, tudi Monakovo dobi drugega poslanika. Bolgarski in portugalski poslanik zapustita Petrograd.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[131]

„Vse to, gospod, je čisto pravilno in se mi ne bi upiralo. Toda pravo vprašanje s tem ni rešeno. To je, da sem zapustil Monteforte. Stori sem to izza vzrokov, ki sem jih smatral za dobre. To naposled ni nikake važnosti. Važno je to, kar sem storil. In zdaj ne morem v Rim. In se ne morem vrniti v Monteforte, kjer so nedvomno . . .“

„Strogo sodili vaš odhod,“ ga je prekinil Ragastens, „ne obotavljajte se priznati. Toda ali ne morete reči, da ste hoteli poizvedovati o rimskih rečeh?“

„Nemara da je kdo videl papeževa odposlanca? . . .“

„Baš zato! Zvabila sta vas v zasado. Siloma sta vas odvedla s seboj. Na srečo sem vas srečal jaz in sem vam pomagal se osvoboditi, in zdaj se vračate v Monteforte, srečni, da še lahko združite svoje ime in svojo vdanost v skupnem boju s tistimi, ki so vas nemara že smatrali izgubljenega za svojo stvar! . . .“

„Bogme, gospod, vi mi vračate pogum! . . .“

„In če bi nemara kdo dvomil, bom jaz na mestu, da potrdim vašo pripoved točko za točko.“

„Ali bi me spremili v Monteforte?“

„Ne samo da vas spremim, marveč ne želim si boljšega kakor ostati med vami in vam pomagati, da nekoliko naklestite tega Cezarja, ki je po vsem videzu potreben poštenihih batin.“

„Ah, gospod vitez,“ je vzkliknil grof Alma, „po pravici vam lahko povem, da mi rešujete življenje in čast obenem! . . . Dajte mi roko!“

Ragastens mu je podal roko, in grof jo je navdušeno stisnil. No, Ragastensu se to navdušenje ni laskalo baš od

sile. Toda njegov trdni namen je bil iti v Monteforte, in ta prilika je bila zares preveč ugodna, da bi jo zamudil.

Zmenila sta se, da bosta jezdila proti Montefortu z največjo naglico, ki bo mogoča. Prenočila sta v krčmi, ki je stala nekoliko v stran od ceste. Nato sta zarana zjutraj zopet pognala konja ter dirjala ves dan. Ko je napočil večer, je grof povedal, da se nahajata le še nekaj ur od Monteforta.

„Če dobro poženeva konja, dospeva tjakaj ob eni popolnoči,“ je dodal.

Ragastens je uganil njegovo misel.

„Po noči hočete priti domov?“

„To je boljše . . . Potem se lahko skrivaj vrnem v palačo . . .“

„Ne, gospod grof, jaz pa menim, da bi se bilo boljše vrniti ob jasnem dnevu, kakor gospodar, ki prihaja domov, pokrit s prahom popotovanja, na katero se je podal zaradi skupne koristi . . . Zagotavljam vas, da bo najina vrnitev o belem dnevu napravila boljši učinek.“

„Prav imate, gospod vitez . . . Zakaj vas nisem prej poznal! . . .“

Sklenila sta torej, da pustita konja vso noč počivati. Drugo jutro sta se okrog osme ure zopet odpravila na pot.

Dežela je bila neravna in gorata; cesta je vodila strmo, stisnjena med dvema granitnima bregovima. Naenkrat pa se je odprla planota. Grof Alma je ustavil konja, iztegnil roko proti kopici hiš, ki so se belile miljo daleč odondot. in zaklical:

„Monteforte! . . .“

XLI.

Kneginja Manfredi.

Ko je Ragastens zagledal Monteforte, je prebledel. Trenotek poprej še niti ni mislil na to. Dobro je vedel, da gre v ta kraj. Toda zdelo se mu je, da dospe šele ob nedoločeni uri, in to uro se je vselej skrbno ogibal izračunati.

Ko je kar naenkrat stal pred Montefortom, v gotovosti, da kmalu vidi Primavera, takrat šele je razumel vso ogromno

moč, ki jo je imela deklica od njegove domišljije. Ob misli, da ko kmalu zopet stal pred njenim obličjem, se je tresel tako kakor še nikdar v svojem življenju. Ragastensa je bilo strah!

„Danes se odloči moje življenje!“ je mislil vitez sam pri sebi v enem izmed tistih trenotkov mučnega vznemirjenja, ko se tudi najmočnejši mož čuti šibkega kakor dete. „Njen prvi pogled name bo zarja upanja, ki si ga ne upam misliti, ali pa obsodba, strašnejša od tiste, ki so jo Borgijci izrekli nad mano.“

Toda njegova razburjenost se je plegla in njegovemu obrazu se je vrnil tisti izraz brezskrbne smelosti, ki je bil zanj tako značilen; in ko se je grof Alma okrenil k njemu, hoteč ga nekako vprašati z očmi, mu je lahko odgovoril z najnaravnnejšim tonom:

„Ah, to je vaša prestolnica, gospod grof . . . Lepo mesto! . . . Čestitam vam . . .“

„Kaj pravite o utrdbah?“

„Pravim, da se v takih utrdbah upam sam boriti proti dvajsetim tisočem mož.“

„Ena točka je vseeno šibka . . .“

„Vidim; soteska, po kateri jezdiva, dopušča sovražniku, da se približa in vas preseneti . . .“

„Da! Prav to je Cezar poskusil naskok.“

„Saj je bil odbit? . . .“

„Z velikim trudom!“ je odgovoril grof in zavzdihnil . . .

Dajva, vitez, še malo dira po tej cesti, pa sva v Montefortu . . .“

„Kjer vas bodo glasno pozdravljali, verjemite mi.“

Grof Alma je zmajal z glavo in se spustil v galop, s tisto znano naglostjo slabicev, kadar se naposled vendarle odločijo. Ragastens je jezdil za njim, izkušaje si zapomniti najtežje prehode v soteski, nad katero so se obešale na desni in levi ogromne gromade skal . . .

In že sta razločno slišala čudni šum, ki je prihajal iz mesta, zvonenje zvonov in svečane glasove fanfar.

(Dalje.)

Turška kriza

vsled nesporazumljenj, ki so nastala v kabinetu med dvema ministroma. Eden ministrov je takoj izjavil, da demisijonira. Na meji je bila napadena 200 mož broječa turška četa od ustašev, 9 vojakov je bilo mrtvih.

Portugalsko.

V Lisaboni vlada popolen mir. Oni elementi, ki so iz sebičnih nagibov hoteli provzročiti boj za kralja, so premagani. Republika je priznana v vseh mestih. — Kralj Manuel in bivša kraljica sta bila spremljana pri odhodu iz Gibraltarja s kraljevskimi častmi.

Stavka francoskih železničarjev.

Stavka je končana. Po mnogih krajih so bili pripravljene peklenjski stroji in bombe, s katerimi hočejo anarhisti in antimilitaristi nadaljevati svoje delo proti meščanski družbi. Promet se nadaljuje nemoteno in prehaja zopet v normalno stanje.

Proti draginji

priredi narodno-napredno politično društvo „Skala“ v nedeljo 23. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma velik društven javen shod.

Dnevne vesti.

Volitve na Dolenjskem. Pri včerajšnjih dopolnilnih volitvah v novomeško-belokranjskem državnozbornem volilnem okraju je zmagal klerikalni kandidat Jarc. No, pa dolgo ne bodo zmagovali klerikalci, ker jim je že sedaj precej huda predla.

„Slov. Narod“ — Pirčev organ. G. Fr. Pirč še vedno ni začel izdajati svojega „Kanon“, ali ker kanonir brez streljanja živeti ne more, je napisal „Narodno tiskarno“, da bi mu začasno posodila jutranjo izdajo „Slov. Naroda“. Njegovi želji je bilo, naravno, takoj ustreženo, ker uredniki „Slov. Naroda“ takointako nimajo gradiva za nepotrebno jutranjo izdajo, ki jo nihče ne čita in Pirč piše sedaj kar hoče. Gosp. Pustoslavšek, odgovorni urednik „Slov. Naroda“, se sicer sramuje Pirčevega sodelovanja in pravi, da ne prevzame nobene odgovornosti, ali to Pirca čisto nič ne zeniira: da so le tiskani njegovi pamfleti, pa je vse dobro. Tako je prišla v včerajšnje številko jutranjega „Slov. Naroda“ vest, da toži našega glavnega in odgovornega urednika g. V. Gaberc radi notice „Lačni psi naskokujejo“, g. Gaberc pa izjavlja, da on o tem nič ne ve, ker se ni čutil prizadetega z imenovano notico. Popolnoma naravno, saj gosp. Gaberc nikdar ni bil uslužben v upravnishtvu, nego v uredništvu „Jutra“ in potemtakem se notica ni mogla nanašati na njega. Ali Pirč mora streljati, „Slov. Narodu“ je pa tudi vseeno, kar piše kanonir — da se le predali jutranjega „Slov. Naroda“ napolnijo!

Ljubljanski občinski volilni red sankcijoniran. Z Dunaja se poroča: Cesar je sankcijoniral zakon kranjskega deželnega zbora, s katerim se nekatera določila ljubljanskega občinskega volilnega reda izpremenene oziroma spopolnijo.

Mali listek.

Slovensko deželno gledališče.

Včerajšnji večer je bil posvečen satiri; fina in prav zaradi tega morda še bolj bodeča in ostra sestra je kraljevala na odru, dokler je ni pregnala njena za par stopinj sarkastičnejša satira v „Lokalni železnici“.

„Punčka“, briljantno izvedena dramska študija Božene Vikove-Kunčičke, obravnava v dovršeni in s tehničnega stališča zelo posrečeni obliki enega najaktualnejših in obenem tudi najdelikatnejših sodobnih problemov: problem dekliške vzgoje. Vprašanje, katerega že tok časa sam sila do definitivne odločitve in ki se prav v najnovejši dobi pojavlja v elementarni silo in zavzema že več ali manj gotove forme, to vprašanje, ki je imenitnega pomena in principijelne važnosti za naše ženstvo, se pač ne more obravnavati s kompetetnejše strani, kot je od prvoborilčice ženske emancipacije, da, od Athene promachos ženske enakopravnosti, gospe Vikove-Kunčičke.

Opravititi imamo tedaj s tendenčno študijo, s študijo v kakršni se je poskušavalo z različnim uspehom že več pisatelj in pisateljic. Namen, pokazati nedostotnost, da naravnost nesmiselnost današnje „moderne“ vzgoje ženske mladine, je dosegla pisate-

Kedaj bodo občinske volitve v Ljubljani razpisane? Nekateri pravijo, da takoj, drugi čez šest tednov, tretji zopet čez tri mesece. Novi občinski volilni red bo v Ljubljani rodil za napredne Slovence čuten udarec! Seveda bo vodil nove volitve vladni komisar pl. Laschan.

Za nedeljski shod proti draginji se posebno zanimajo ljubljanske gospodinje, od katerih smo dobili več dopisov, ki jih radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti, pač pa priporočamo gospodinjam, da se udeležijo shoda in da agitirajo povsod za obilo udeležbo, ker vprašanje draginje v Ljubljani postaja od dneva do dneva važnejše.

Internat „Mladika“ je dobil ravnokar svoje novo poslopje ob Levstikovi ulici; žal, da še ni toliko dogotovljeno, da bi se zavod naše ženske mladine mogel vanj preseliti. A zgodi se to gotovo do spomladi. Do maja bo ometano, vse urejeno in opravljeno. Pri posloju je kajpada istotako prostoren vrt, ki bo tudi primerno nasajen. Bojimo se le, da bi poslopje ne postalo prekmalu premajhno t. j. za naraščajoče število gojenk pretensio!

Ven s slovensko mladino iz nemških šol in zavodov! Vsako leto se v naših listih pozivljajo slovenski stariši, da naj ne vpisujejo svojih otrok v nemške šole, pa ob vsakem začetku šolskega leta vidiš, koliko ta poziv na nekatere nezavedne stariše izda. Vsem na čelu stoji seveda — Ljubljana, potem pride inteligenca iz drugih mest, no, nazadnje seveda še premožni stariši s kmetov. V nemške šole! I, kajpak! Kakor, da bi se morali otroci že v ljudski šoli za renegate pripraviti! Tudi letos je vpisanih v Ljubljani mnogo slovenskih otrok v nemške zavode. V zahvalo, da vlečejo ti Nemci od nas dobiček, nas pa psujejo in prezirajo. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Na adreso državnih železnic. Poroča se nam: Hotel sem se z večernim vlakom odpeljati na Vrhniko. Kedaj da gre vlak, sem dobro vedel, ker sem preštudiral ves seznam vlakov, ki je v vseh ljubljanskih javnih lokalih v informacijo občinstvu na razpolago in obenem zelo praktičen, ker se takoj razvidi, kedaj pride ali odide kak vlak iz Ljubljane oziroma v Ljubljano. Tudi jaz bi mu bil hvaležen, če bi ne bil popolnoma napačen in zastarel ta seznam. Tako pa se mi je primerilo, da sem večerni vlak na Vrhniko samo za eno uro zamudil. Koliko divergira naznačeni prihod oziroma odhod pri drugih vlakih, ne vem, ampak koristno bi bilo, da se ga nekoliko popravi ali pa vrže na cesto, ker vozni red, ki je napačen, je škodljiv in torej neuporaben. Samo zaradi onih reklam na njem pa se mi ne vidi potrebno, da bi poštejni ljudje zamujali vlake in trpeli še mogoče škodo.

Važno vprašanje. (Z dežele.) „Slovenski Dom“ je prinesel dne 17. septembra članek „Odkup duhovske bire“. Vsled tega članka je nastalo med kmeti zelo pereče vprašanje, kako in na kak način bi bil kmet obvezan, plačevati še duhovniku davek. Odkup od bire je za nas kmete nerazumljiv. Kajti, če leži še danes kaka taka služnost nad kmeti, potem se lahko z vso opravičenostjo trdi, da je cesarski odlok iz l. 1848. še nepopoln. Ali ni takrat postal kmet tudi prost od duhovščine. Ali se ni takrat uredila duhovnikom državna plača in štolnina. Od l. 1848. je postal duhovnik neodvisen od kmeta, vendar hočejo duhovniki še dandanes potom zastaranih pravic priti do lepih dohodkov. Takih služnostnih pravic ima danes cerkev toliko, kolikor je gospodarjev, ki so skozi 30 let plačevali duhovnikom biro. Nikakor pa ne moremo razumeti, kako da bi se moral odkupiti od

bire kmet, ki je še ni plačeval 30 let. Duhovniška bira je danes davek, ki mori vse kmete. Naše mnenje je, da se bira mora odpraviti, ker nimajo duhovniki do nje nikake pravice.

Slovensko gledališče. Glede „Punčke“ smo v srečnem položaju, da moremo poročati samo dobro. Predvsem hvalimo okusno inscenacijo in brezhibno režijo, kar je pomagalo že itak efektne delu do še večjega uspeha. — Težavna uloga Sefe je bila poverjena gđ. Wintrovji. Odkrito priznamo, da pomenja po našem prepričanju velik del umetnosti, ako se igralki posreči pri kreaciji tipa, ki ga ima predstavljati, sublimirati svojo osebo, svoj jaz v toliki meri, da odgovarja to intencijam, zahtevam avtorjevim. Ako pa tako ustvarjen je tipa prekaša vse, tudi najbolj pretirane zahteve, ako igralka naravnost očara najbolj razvajo oko in zadovolji s svojo igro najrafiniranejši okus, potem imenujemo tako igranje virtuozno. S tem imenom kvalifikujemo Sefo gđ. Wintrovo. Noben moment, ki bi kakorkoli mogel povečati učinek, nobena nuanca, ki bi v tem ali onem oziru pripomogla do briljantnejše, dovršene izpeljave značaja, ni ostala neporabljena. S to ulogo nam je gđ. Wintrova vnovič dokazala svoj izredni talent, ki do absolutne popolnosti ne potrebuje ničesar več. G. Nučič kot Glavič zasluži najvišje priznanje. Kar ga stori že od prvega hipa simpatičnega, je tista umerjenost, katero more podati edino v najčistejšem ognju kovana umetnost. Elegantna igra, združena s krasno figuro je nekaj, česar dosedaj pri g. Nučiču še nikdar v nobeni ulogi nismo pogrešili. G. Šetrljova je bila prav zares zapeljiva Podolska in smo v resnici obžalovali, da smo jo tekom večera občudovali samo tako malo časa na odru. G. Bukškova in g. Bohuslav sta ugajala. — Trikratno klicanje igralkcev pred rampo priča o utisu, ki ga je napravila uprizoritev na gledalce. — O „Lokalni železnici“ govorimo za danes zaradi pomanjkanja prostora čisto na kratko. Predvsem bi konstatirali, da oder zares ni pripraven prostor za — plavalnico, posebno ne za take, ki v plavanju niso dovolj izurjeni; do reprize naj bi se privlačna moč gospe sufluje malo zmanjšala. . . V ostalem je predstava napravila na publiko, po aplavzu sodeč, dober utis. Dobra volja občinstva je rodila na strani več igralcev nekaj ne najduhovitejših dovtipov, ki pa so v burkasti komediji čisto odpustljivi. G. Verovšek je za uloge take vrste prav dober, g. Danilova je v igri obsebi umevno odlična, držala pa naj bi se konsekvntno ali dijalekta ali pa pismene slovenščine, ga. Ilčićeva je bila v svoji epizodni figuri prav srčkana, g. Bukškova je bila zelo zgovorna in za čuda eksotično kostimirana, g. Šimáček naj bi bil za spoznanje manj ceremoniozen, g. Molek je ugajal, gosp. Bohuslav je bil izobren kakor vedno, g. Skrbinšek se je v svoji ulogi počutil vidno dobro, g. Železnik pa ni rojen za redaktorja. — Prihodnjic več. — a—

Že zopet klobasar Andreto. Pod tem naslovom smo priobčili svoj čas notico, v kateri je trdil dopisnik, da je izdelovatelj klobasar Andreto kupil v Vnanjih Goricah bolno kravo in porabil njeno meso. Od druge, zanesljive strani smo zvedeli, da ta trditvev ni odgovarjala resnici, ker je bila dotična krava popolnoma zdrava, kar je potrdil tudi mesooglednik v Vnanjih Goricah. Naše poročevalce prosimo, naj nam poročajo samo resnično in naj ne delajo nikomur krivice s tem, da nas mistificirajo.

V pojasnilo. Z ozirom na notico, priobčeno v našem listu pretekli teden pod naslovom „Ponižno vprašanje“, se nam po-

roča, da „Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj v Ljubljani“ zato še ni otvorilo svoje knjižnice, ker še nima sobe na razpolago. Soba je sicer že najeta, a še ni prazna, ker ima lastnik v njej reči, ki jih ne more drugam spraviti. Zato se knjižnica ne more še odpreti. Upati pa je, da se to v kratkem zgodi.

Ali je bilo to postopanje morda pravilno? Naš prijatelj nam piše: V Ljubljani obstoja takozvani „Prvi slovenski pogrebni zavod“. Prijatelj našega lista, ki se je nahajal v neprijetnem in žalostnem položaju, da je moral oskrbeti pogreb svoje ranjke matere, se je instiktivno predvsem obrnil na gori omenjeni zavod ter mu poveril pogreb proti pogojeni ceni. Ob osmi uri zjutraj je zavod vsprejel izvršbo in takoj v navzočnosti našega prijatelja odredil vse potrebno, da se izpostavi mrtvaško krsto v mrtvašnici deželne bolnišnice na oder. Ko pa je opoldne prišel pogledat v mrtvašnico, našel je krsto v istem stanju, kot je bila pred oddajo pogreba. Takoj se je napotil v Prešernovo ulico v prodajalno omenj. zavoda, da poizve, kaj je pravzaprav na stvari. V prodajalni so mu odgovorili, naj se vrne ob dveh. Ker pa je bil ta čas zanj neprimeren, vprašal je, da li imajo telefonično zvezo. Odgovorili so mu, da jo imajo. Popoldne je torej naš prijatelj pozval dvakrat telefonično številko, seveda brezuspešno. Napotil se je potem ob 4. uri v prodajalno, kjer se mu je kratkoma odgovorilo — brez navedbe vzroka — da pogreba ne sprejmejo. Da-li je to korektno in pravilno o tem naj sodi javnost. Vzemimo slučaj, da bi se pogreb imel vršiti še isti dan, kaj bi se zgodilo. Le hladnokrvnosti našega prijatelja naj se zahvalita brata Rofina, da ni omenjeni gospod sodnim potom prisilil ju v izvrševanje njih dolžnostij, ker ako bi bili navedli le en upravičen vzrok, naš prijatelj bi gotovo istega odpravil. Bodi še omenjeno, da mu je trdka Fr. Doberlet, potregla z najugodnejšimi pogoji in najnižjimi cenami, katero je pa pozneje še znižala. Ali se hoče morda s takimi šikanami priversti slovensko občinstvo do tega, da se naj drži gesla „Svoji k svojim!“

Aprobrana šolska knjiga. Ministrstvo za uk in bogočastje je dovolilo vporabo učne knjige „Mazi Josip, Geometrija za drugi razred srednjih šol“, na vseh onih srednjih šolah, na katerih se matematika poučuje v slovenskem jeziku. Odlok o aprobaciji bo v kratkem objavljen.

Predavanje o koleri. Tukajšnje ljudsko in izobraževalno društvo „Akademija“ priredi danes v sredo, dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega Doma“ javnozelo zanimivo predavanje „O koleri“. Predaval bo g. dr. Demeter vitez Bleiweis pl. Trsteniški. Predavanje se bo razjasnevalo tudi z raznimi skioptičnimi slikami. Ker je vprašanje o koleri ravno v današnjem času zelo aktualno, opozarjamo cenjeno občinstvo na to predavanje in pričakujemo, da bo popolnoma napolnilo dvorano „Mestnega Doma“.

„Domovini“ je darovala gospa M. Šmucova 10 K namesto venca k pogrebu pokojne gospe Jarcove. Hvala lepa!

„Slovenska Matica“. Hrvatski ban Nikola pl. Tomašič je pristopil kot ustanovni član „Slovenske Matice“.

Črnilo v prid družbi sv. Cirila in Metoda, prodaja se že v sledečih trgovinah: V. Weixl, Maribor; Zvezna trgovina, Celje; I. Peteršič, Ptuj; I. Veselič in L. Kuharič, Ormož; M. Robič, Središče; A. Korošec, Radgona; F. Herzog, Ljutomer; A. Seršen, Veržej; L. Druškovič, Slovenji Gradec; I. Bonac in L. Schwentner, Ljubljana. V mariborskem okraju dobi se to črnilo razven

večje večine, kvečjemu pomilovalen nasmeh. Tendenco torej, ustvariti za vzgojo ženske mladine zdravjšo podlago, omogočiti in podpirati res modernejše nazore, zasleduje pisateljica s hvalevredno energijo.

Karakterizacija maloštevilnih nastopajočih oseb ne da glede jasnosti ničesar želiti. — Takih finih, z žensko diskrepcijo pisanih komadov si želimo še več!

Komedija „Lokalna železnica“ Ludovika Thome nam slika s svežim humorjem malomestne razmere in mestnih veljakov nemoralno „politiko“, če jo sploh lahko imenujemo tako! Naravni humor, ki preveča vse dejanje, dalje ostro umetniško oko, s katerim opazuje vse pojave ter presenetljiva gotovost in izvorna originalnost, s katero nam podaja rezultate svojega opazovanja in končno moč poštenega ogorčenja v svoji satiri, so fakta, ki z gotovostjo garantirajo popolen uspeh.

Odličan Thomov talent se nam v tej komediji prikazuje v najboljši luči. Dejanje se razvija brzo, zanimivo in se zdi specijelno za oder nad vse pripravno, predvsem ker nalaga fina, psihološko eksaktna karakterizacija igralcu najlepšo nalogo.

Res pa je zopet, da se nam pri nekaterih epizodah, ki oživljajo sceno, usiljuje prepričanje, da dolgujejo svoj postanek bolj trivialnosti, morda tudi strahu pred neplakanim računom publiku, kot pa navdušenje ob uri inspiracije.

Pomanjkanje vsakih fiksnih principov takorekoč profesionalna breznačnost političnega ateizma so cilj, kamor pošilja avtor s sigurno gotovostjo strupene puščice svoje satire, ki zadenejo v živo. Saj je pa neodločna, omahljiva masa, ki menja svoje prepričanje z največjo lahkoto v dveh dneh po dvakrat, tudi zares tarča, ki kar provocira lokovo tetivo. Tisto „meščanstvo“, ki se poleg odlične brezpomembnosti v javnem življenju ponaša lahko samo še z inteligenco daleč pod poprečno mero, izborno karakterizuje občinski svetnik Molč z modro opombo: „Veste kaj, gospod major, politika sploh ni za nas meščane; to je nekaj za tiste, ki imajo čas in jim ni treba imeti nikakih obzir. Saj poguma, o, tega imamo dovolj! Ampak — nečemo ga rabiti. . .“ Isti občinski svet, ki inscenira županu bakljado za energični nastop pri ministru, ista korporacija se že drugega dne v pasji ponižnosti pred burokratijo zjedini, da mora župan v Kanosu pred ekscelencio. Vihar na morju se mahoma poleže in nastopi zopet tista topa, za vlado tako blagodejna letargija nezdravnega spanja.

Zanimiva pa je bila ta komedija za nas še prav posebno zaradi svoje aktualnosti. Tudi pri nas se potegujemo za lokalno železnico, tudi pri nas goje zastopniki ljudstva do visoke vlade isto spoštovanje, ljubezen in pokorščino. . .

navedenih krajev že pri vsakem slovenskem trgovcu na deželi, kojega ima tudi več šol v porabi. Upamo, da bodo tudi gg. trgovci drugih krajev to črnilo naročili, da se bode to blago povsod tako razširilo, kakor v mariborskem okraju. Le na ta način bode mogoče družbi prinesiti izdatne dohodke. Ker se črnilo po zimski mrazu nikakor ne more razpošiljati, opozorimo gg. trgovce, da še to sedaj naročijo, dokler je topli čas. To črnilo ni nič dražje, kakor drugo, pač pa v kakovosti še veliko boljše. Zaloga se nahaja pri g. V. Weixlnu v Mariboru.

Pozor gostilničarji! Vsled odloka deželne vlade mora imeti vsak gostilničar v Ljubljani in na deželi na vidnem mestu nabit „Cenik jedil in pijač“. To tiskovino je lično založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in jo prodaja 1 komad po 3 vin.

Lovska sreča. Gospod Anton Fettech-Frankheim iz Ljubljane, je dne 17. t. m. ustrelil na svojem lovu v Dobropoljah divjega mačka, ki je tehtal 7 kg. To je res zelo redka lovška sreča.

Prememba posesti. Gosp. Fran Zajec, brivec v Ljubljani, je kupil hišo g. Ivana Potuška v Kranju z vso brivsko opremo, za 16.000 K.

Najdeno. Na Tržaški cesti nasproti vili Gjud se je našel dežnik. Kdor ga je izgubil, ga dobi na stražnici: Zavoda za straženje in zaklepanje v Kolodvorski ulici št. 35 pri nadstražniku Zajserju.

Društvene vesti.

Slov. pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ zapoje na dan Vseh svetnikov na pokopališču pri Sv. Križu tri žalostinke in sicer ob pol 4. uri popoldne. V slučaju slabega vremena pa se bo vršilo petje v kapelici.

Tamburaško in pevsko društvo „Zvezda“. V hotelu „Ilirija“ se vrši vsak dan koncert prvega damskega tamburaškega in pevskega društva „Zvezda“. To društvo je koncertiralo z najboljšim uspehom v vseh večjih mestih na Nemškem, Francoskem, v Belgiji in na Danskem. Začetek vsak dan ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Strelski klub „Centrum“ naznanja, da se bo danes, dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer pričelo streljanje v prostorih restavracije „Novi Svet“.

Razne vesti.

r Zapuščina kralja Leopolda. Glede zapuščine belgijskega kralja Leopolda se je med vlado in princoso Klementino že dosegel sporazum. Princosa Klementina dobi 4 milijone frankov v gotovini, in se zato odpove vsem nadaljnjim zahtevam. Ker je princosa dobila že preje 6 milijonov, znaša torej njena dedščina deset milijonov frankov. Enaka poravnava se bo dosegla najbrže tudi z grofico Lonyay.

* Boj za ustavo v kneževini Monako. V mali kneževini Monako, ki šteje komaj 1500 prebivalcev, bje ljudstvo hud boj za doseglo ustave. Ljudstvo neprestano demonstrira pred palačo kneza Alberta in zahteva tiskovno svobodo in ustavo. Ako se knez ne bo udal zahtevam ljudstva, zna priti še do hudih nemirov, katerih posledica bo, da bo kneževina najbrže postala samostojna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Schönaichov ekspoz.

Dunaj, 18. oktobra. Danes je zboroval vojni odsek ogrskih delegatov, kjer je imel skupni vojni minister Schönaich svoj ekspoz. Zagovarjal je na vse mogoče načine izvanredne izdatke za časa aneksijske krize in pripravil delegate še na nove izdatke. Posebno značilen je bil oni pasus, ko je Schönaich povdarjal, da mora avstrijska armada kljub vsem zvezam z raznimi državami računati z bojem na večih frontah naenkrat. Schönaichov govor ni napravil nobenega posebnega utisa. Zastopnik Kossuthove stranke je obljubil, da bo Schönaichov govor podvrzel najstrožji kritiki. Splošno senzacijo je vzbudil predlog delegata Heltajya, naj vojni minister posebnemu pododseku vojnega odseka predloži pregled o vojnem inventarju, da bodo delegati imeli vsaj vpogled v položaj avstrijske armade. V odseku za zunanje zadeve je Kossuth grofa Aehrenthala strahovito napadal.

Dr. Šušteršič je že dobil plačilo.

Dunaj, 18. oktobra. Dr. Šušteršič je že dobil plačilo za svojo sramotno protislovansko politiko. Novi ljubljanski občinski volilni red je že sankcioniran in to samo radi tega, ker so se slovenski klerikalci vzdržali debate o Aehrenthalovem ekspozju.

Istrski deželni zbor zaključen.

Koper, 18. oktobra. Danes je prišlo v istrskem deželnem zboru do velikih kravalov. Hrvatska poslanca Spinčić in dr. Zuccon sta vložila več interpelacij v hr-

vatskem jeziku. Deželni glavar je nato poslancu Zucconu rekel, da se zastonj trudi, ker on ne razume hrvatskega jezika. Na te besede je skočil dr. Trinajstić h glavarjevi mizi in odtrgal pokrov. Nastal je splošen nemir. Deželni glavar je zaključil sejo in pobegnil. Ko se je seja zopet pričela, je vladni zastopnik naznanil, da je istrski deželni zbor zaključen.

Poslanik Berchtold odstopi.

Dunaj, 18. oktobra. Avstrijski veleposlanik v Petrogradu, Berchtold odstopi v najkrajšem času. Kakor se poroča, ne namerava prevzeti več nobenega sličnega posla in se bo popolnoma potegnil v privatno življenje.

Bolezen prestolonaslednika Aleksandra.

Belgrad, 18. oktobra. Zdravstveno stanje prestolonaslednika Aleksandra je v skrajno kritičnem štadiju. Bati se je najhujšega. Kraljevič Gjorgije je radi bolezn svojega brata neizrečeno pobit in se nahaja noč in dan pri njegovi postelji. Izrazil je tudi željo, naj časniki sedaj nikar ne pišejo ničesar o prestolonasledstvenem vprašanju. Izjavil je tudi, da mu je življenje brata Aleksandra mnogo dražje, kakor lastno življenje.

Češko-nemška narodno-politična konferenca.

Praga, 18. oktobra. Nemški delegat Frängel je danes stavil predlog, naj se češki deželni zbor razdeli v češki in nemški oddelek in je izjavil, da je to kardinalna zahteva nemških zastopnikov. Čehi pa o tem predlogu sploh nočejo ničesar slišati in so ga odločno odklonili. Radi tega se splošno smatra, da se je položaj v češko-nemški narodno-politični konferenci zopet znatno poslabšal.

Samostojnost Perzije v nevarnosti.

London, 18. oktobra. Angleška vlada je stavila perzijski vladi na svojo noto trimesečen rok. Če v tem času ne bodo nemiri v južni Perziji popolnoma ponehali, si bosta Anglija in Rusija Perzijo razdelili. Rok je zato tako dolg, da se Perzija lahko pripravi.

Venizelos ministrski predsednik.

Atene, 18. oktobra. Venizelos je že sprejel sestavo novega kabineta. Dobil je tudi že dekret, s katerim ga kralj pooblašča, da sme v slučaju potrebe, takoj razpustiti narodno skupščino. Venizelos bo prevzel tudi vojni in mornariški resort.

Atene, 18. oktobra. Kralj je že potrdil sestavo novega kabineta.

Železničarska stavka na Francoskem.

Pariz, 18. oktobra. Stavka francoskih železničarjev je že končana in sicer s popolnim porazom stavkujočih. Na vseh progah se vrši promet popolnoma redno.

Anglija se že mobilizira.

London, 18. oktobra. Angleška vlada je z ozirom na kritičen položaj v Perziji zaukazala, naj se indijska armada takoj mobilizira in naj bo vsak trenotek pripravljena za odhod.

Eksplodija v rudniku.

Hanover, 18. oktobra. V nekem tukajšnjem rudniku je nepričakovano eksplozirala dinamit Ubitih je bilo 15 oseb.

Poraz dr. Stadlerja.

Dunaj, 18. oktobra. Danes se je sarajevski nadškof dr. Stadler vrnil iz svojega potovanja v Rim. Stadler je strahovito razočaran, ker je celo v Rimu doživel popoln poraz in je papež odločno odklonil njegovo protifrančiškansko gonjo v Bosni. Papež je danes sprejel hrvatsko deputacijo pod vodstvom dr. Mandiča. Papež je deputaciji izjavil, da je o vsej stvari že informiran potom dunajskega nuncijata in da je že vse potrebno ukrenil. Splošno se domneva, da je nadškof Stadler svojo vlogo že doigrjal in da se bo v kratkem umaknil iz svojega mesta.

Radi socializma.

Düsseldorf, 18. oktobra. Danes je bil tukaj obsojen neki podčasnik, in sicer samo radi besed: „Danes še nisem socialist, jutri pa sem že lahko,“ na degradacijo in 7tedensko težko ječo. (Na ta način se pa še ne bo uničil socializem. Op. ured.)

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:

Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano*)

Včerajšnji „Poslano“ v tem listu se meni zdi ravno tako, kakor če učitelj dva poredna šolarja zaloti na neprav pot in zalotenec prične kričati: „Ne, ne, jaz nisem bil, ta-le je storil!“

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, v kolikor določa zakon.

Gdč. Franja Snaj, trgovka v Kolodvorski ulici je vsled neke brezimne denunciacije dokazala s svojim „Poslanm“ resnico starega pregovora: Če psu na rep stopiš, pa zalaja!“

Če hoče gospodična dokazov, ji tudi dokažem, kako ljudi kliče in vabi v svojo trgovino. Saj je še našo učenko, ko je šla s svojo teto mimo njene trgovine, vabila na nakup.

Torej, najprvo pred svojim pragom pometati!

Obenem je pa tudi dokazala, da še ni nikdar zapustila Ljubljane in če bi mesto romanov čitala poučne spise, poznala bi velikomestno življenje posebno v bližini kolodvorov. Pojdite v Trst, Sarajevo, Hamburg in druga taka mesta, potem boste spoznala trgovsko življenje. Še policiji ne pride na um, trgovcem delati zaprek, ker edino v slučaju kakega pretepa stopi v akcijo. Naj torej Ljubljana radi par filistrov res ostane tisto majhno provincijalno mestece?

In slednjič. Najmlajša sem s svojo trgovino v Kolodvorski ulici; kako mi hočete zameriti, da Vas, Orehka in druge trgovce in trgovke v tej ulici posnemam?

Nikari stvari spravljati na dan, če imate vsi skupaj dosti masla na glavi!

Albina Kosér, trgovka.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znamkah Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Lokal pripraven za pisarno ali trgovino v bližini Slovenskega trga se odda takoj v najem po nizki ceni. Vprašanja na ins. biro 332/4—4

Kinematografski in skioptični aparat malo rabljen, model „Pathe“ se proti ugodni ceni prodaja. S. I. društvom, posebno izobrazevalnim, se nudi lepa prilika, si tak aparat cenoma abaviti. Pojasnila daje M. Lavrenčič, Dunajska cesta 31. 334/4—4

Stavbišče, okrog 1000 klafter veiko, poleg drž. ceste, v neposredni bližini kolodvorov na Jesenicah, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Pojasnila daje Viktor Plahutar, p. d. Zaveljčina, na Savi št. 1, Jesenice—Fužine. 335/5—2

Nemeblovana soba s posebnim vhomom za enega gospoda se išče. — Ponudbe sprejema inseratni biro „Jutra“. 336/3—2

Prodaja se iz proste roke hiša s šestimi stanovalji. Ugodna prilika. Poizve se v Novem Udmatu št. 108. 337/2—2

Gospod išče opremljeno sobo s posebnim vhomom in dobro hrano, najraje pri boljši vdovi. Ponudbe pod „Gospod 10“, poštno ležeče, Ljubljana. 339/3 1

Lep šivalni stroj, obenem salonski, se cenoma prodaja. Poizve se pri lišnem oskrbniku Bratovžu, na Starem trgu št. 20. 340/3—1

Prodaja se dobro ohranjen šivalni stroj, 1 otroški voziček in nekaj obleke na Elizabetni cesti 7, I. nad. 341/1—1

Odda se dve elegantno meblovani mesečni sobi s krasnim razgledom. Na razpolago tudi kopalna soba. Vprašati je na Elizabetni cesti 7, II. nad. 342/1—1

Meblovana soba s popolnoma separiranim vhomom se odda na Rimski cesti 2/L, levo. 343/1—1

Avtomobil za štiri osebe se jako cenoma prodaja Šebenik, Spodnja Šiška, Knezova ulica. 6—23

Kupujte „JUTRO“!

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 6

priporoča svojo veliko izbiro

damskih in otroških klobukov,

športnih kap in vseh v to stroko

spadajočih predmetov.

Popravila točno in cenoma.

Vincenc Richterja

pomada za lase

je izdelek, prirejen izključno na temelju znanstvenih in zdravstvenih predpisov. Imenitne posledice se prikažejo takoj po vporabi te pomade: rasti pričnejo lasje in brada. Zabrani izpadanje las in povzroča rast las tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Cena lončku z navodilom 3 K.

„Schampos“, prašek za umivanje glave. Najboljše učinkujoči pripomoček za snaženje glave. Cena zavojčka 50 vin.

Vincenc Richter, specialista za gojenje las Dunaj IX. Sobieskygasses. Zaloge ima A. MOLL, lekarnar, Dunaj I, Tuchlauben št. 9.

P I ?	Najboljša ura	P I ?
I K O	sedanjosti:	I K O
P O ?	zlata, srebrna, tula,	P O ?
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri		
H. SUTTNER		
Ljubljana, Mestni trg.		
!! Lastna tovarna ur v Švici !!		
P I ?	Tovarniška varstvena znamka:	P I ?
I K O	„IKO“.	I K O
P O ?		P O ?

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova ulica, v bližini realke.

Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih lesenih roló, žaluzij in železnih valjčnih zastorov.

Velika množina

izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno na razpolago. — Priznatna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago. :

Vinski sodi

novi iz slavonskega hrastovega lesa, izparjeni in ovinjeni

od 56 do 65 litrov

100	120
150	180
200	250
250	300

se dobivajo po prav nizki ceni pri

M. Rosner & Komp.

v Ljubljani, poleg pivovarne „Union“.

Edino zastopstvo in zaloga „Prve hrv. tvornice sodov“ v Novski.

Svoji k svojim!

Pozor

kavarnarji, restavratjeri in hotelirji!

Za novo leto sem izdelal priročne mehke in elegantne etuije s koledarčkom za leto 1911, kakršne razdelijo ob novem letu hotelirji in kavarnarji svojim gostom.

Za obilna naročila se najvludneje priporoča

Fr. Breskvar

knjigovez v Ljubljani.

Vzorec in cene vsakomur na razpolago.

Svoji k svojim!

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode

od finega špirta vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirit in za vino pripravljene, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidni nizki ceni

Sode od finega špirta vsake velikosti, za vino

Sode krasni izdelek vedna zaloga

Iv. A. Hartmanna naslednik

Avg. Tomazič,

Ljubljana, Mar. Terezije c.

Cene nizke in solidne točna postrežba

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo. 5 kg franko K 4.—
Br. Novakovič, Ljubljana.

Český hostinec v
Terstu

Alla Meridionale

Češka gostilna v
Trstu

Edina slovenska kislá voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je izbornó zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezní v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. — Tolstovrška slatina ni le izbornó zdravilna, temveč je tudi osvežujoča namizna kislá voda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbníštvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slov. gostilna naj ima le edino slovensko kisló vodo!

Krojaški salon za gospode
Ivana Magdića, Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 10

priporoča v idoči sezoni moderno angleško blago.

Telefon interurban šte. 129.

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Gruden & Co., Stolni trg šte. 9.

Dr. Ivan Oražen
ne ordinira do preklica.

A. Lukič Ljubljana, Pred škofijo 19
priporoča po znano nizkih cenah

jesenske in zimske obleke

najmodernejše površnike, zimske suknje in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Zimsko perilo za gospode, dame in otroke,
bluze, spodnja krila, hišne halje, nočne čevlje itd.

vse v največji izberi in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska c. 17

26-2 priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezeje v hiši.

: Pisalni stroji „ADLER“ :

Za jesensko in zimsko sezono

prispelo nad 35.000 komadov svežega blaga in sicer:

nad 5.000 kom. oblek	za gospode . . .	od K 8.— naprej
„ 2.000 „ „	„ dečke . . .	„ 6.— „
„ 2.000 „ „	„ otroke . . .	„ 4.— „
„ 1.000 „ posameznih hlač	„ gospode . . .	„ 4.— „
„ 5.000 „ pelerin iz velblodje dlake	„ . . .	„ 6.— „
„ 1.500 „ površnikov, raglanov in zimskih sukenj		
„ 500 „ posameznih modnih telovnikov	„ . . .	„ 3.— „
„ 18.000 „ konfekcije za dame in deklice kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluze.		

Priznano nizke cene!

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ,
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3
priporoča svojo trgovino ur, juvelov, različnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih oprav itd., itd. 6/10-1
Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Reservni fond K 450.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu priporoča

promese na dunajske komunalne srečke à 18 K žrebanje 2. novembra gl. dobitok 300.000 K.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po čistih

4¹/₂%

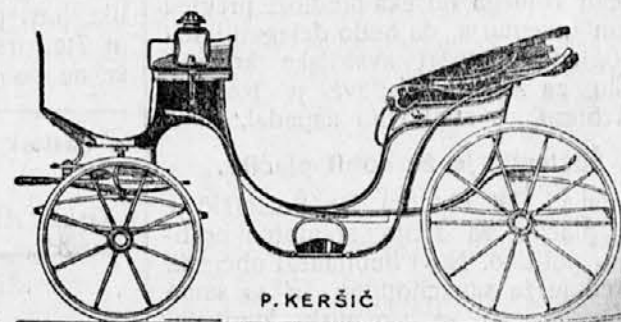
Tovarna vozov

Peter Keršič v Sp. Šiški

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči. Že rabljeni vozovi se jemljejo v račun.